

**LAB University of
Applied Sciences**

Plan B - Muutosmatka turpeesta kohti uusia mahdollisuuksia

Oikeudenmukaisen siirtymän
rahasto (JTF / ESR+) 2023 – 2026

LAB ammattikorkeakoulu ja LUT
yliopisto

PLAN B – YHTEISKUNNALLINEN ALUSTA

* Auttaa yksilöitä löytämään uuden suunnan työelämässään toimialan päättyessä tai joukkoirtisanomisissa – ”Match-making”

* Myös muille olemassa oleville / vapaiksi jääville resursseille muuta käyttöä?

* Pilottina turveala, joka ajetaan Suomessa alas tällä vuosikymmenellä

Turveala:

- Osaajat & osaaminen
- Laitteet ja koneet
- Maa-alueet
- Kiinteistöt
- Kumppanit
- Toimitusketjut
- Mitä muuta

Mahdollisuudet:

- Lisätyötä nykyisistä muista omista työpaikoista
- Kiinnostavat uudet toimialat ja tehtävät
 - Työpaikat/yrittäjyys
- Muunto-/täydennyskoulutus
 - Koulutuspaikat
- Työviranomaisten tuki

Tarve ja tausta ja tavoite

- Etelä-Karjalassa turpeen energiakäyttö oli vuonna 2018 noin 600 GWh, mikä on toiseksi suurin itäisen Suomen maakunnista. Arvion mukaan energiaturpeen käyttö vähenee 90 % vuoteen 2025 mennessä ja jää sille tasolle seuraavina vuosina.
- Toimenpiteitä tarvitaan etenkin maakunnan pienten kuntien taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä kehityksen vahvistamiseen. Veto- ja pitovoima.
- Toimialan radikaalilla muutoksella on vaikutukset erityisesti nuoriin sekä yrittäjiin.
- Plan B -hanke tukee ja edistää turvesektorin toimijoiden, erityisesti nuorten miesten ja yli 50-vuotiaiden miesten, uudelleen työllistymistä, koulutuspolulle pääsyä tai uuden liiketoiminnan käynnistämistä. Kohderyhmä ammattilaisia ja aiemmin / nyt työssä olevia.
- Hanke tukee heikkoon työmarkkinatilanteeseen joutuneiden turvetyöläisten tai välillisesti turveteollisuuden kautta työllistyneiden mahdollisuuksia tunnistaa oma osaaminen, löytää väylät muutos- ja täydennyskoulutukseen, uudelleen työllistymiseen sekä yrittäjyyteen.
- Hanke toteutetaan kiinteässä yhteistyössä ja vuoropuhelussa kohderyhmän kanssa, sekä yhteistyössä alueen muiden miestyötä tekevien tahojen, oppilaitosten ja TE-keskuksen kanssa.

Hankkeen toteuttavat

Hankkeen hallinnoija: **LAB ammattikorkeakoulu** / Sosiaali- ja terveysala ja Liiketoiminta

- Osuus kaikissa työpaketeissa
- Verkoston rakentaminen
- Osaamiskartoitukset, haastattelut, matchmaking -toimet
- Kohtaamispaikka

Partnerit:

LUT yliopisto / Engineering Science (Tuotantotalous) ja yhteiskuntatieteet

- Toimintamallin Plan B kehittäminen sekä interventiot sen parantamiseksi
- Käyttäytymistieteet (sosiaalinen kestävyys, kestävämmän yhteiskunnan rakentaminen)

Mieli ry

TE-keskus

Alueen muut oppilaitokset, kuten STEP koulutus Ruokolahdella ja Simpelejärven opisto Parikkalassa

Laptuote-säätiö

Alueen yrittäjärjestöt

Muut?

Uutuusarvo

- Jalkaudutaan kohderyhmän luokse, alueiden tapahtumiin ja tilaisuuksiin
- Kuntakierrokset kohderyhmän kohtaamiseksi
- Kokemusasiantuntijat kentälle
- Kohtaamispaikka Lappeenrantaan
- Vahva yhteistekeminen verkoston kanssa
- Tasa-arvo-osaamisen lisääminen

Työpaketit

TP 1. Alueellisen työllistymistä ja uuden liiketoiminnan käynnistämistä tukevan ekosysteemin vahvistaminen (syksy 2023 – kevät 2024)

TP 2. Plan B pilotointi (talvi 2024 – kevät 2026)

TP 3. Plan B -kohtaamispaikka (syksy 2023 – kevät 2026, pysyvä?)

TP 4. Tasa-arvo-osaamisen lisääminen (2024)

TP 5. Hallinto, viestintä, arviointi (2023-2026)

Työpaketti 1

TP 1. Alueellisen työllistymistä ja uuden liiketoiminnan käynnistämistä tukevan ekosysteemin vahvistaminen (syksy 2023 – kevät 2024)

1. Verkoston organisaatiot ja kumppanit mm.

- Puupelletin arvoketju -hanke (LAB) ja muut mahdolliset JTF-hankkeet
- TE-keskus
- Yrittäjähdistykset ja yritystukipalvelut (Wirma, StartHub, Business Mill, kuntien elinkeinovastaavat)
- Mieli Ry
- Alueen oppilaitokset
- Yritykset

2. Bench marking

- Selvitetään vastaavassa tilanteessa olevien eurooppalaisten maiden toimintatapoja turve-tuotannon lopettamisesta seuraavien vaikutusten vähentämiseksi erityisesti työntekijöiden näkökulmasta. Esim. Irlanti, Ruotsi ja Alankomaat. Selvitys tehdään pääosin työpöytätyöskentelynä.

3. Hanke järjestäytyy ja kontaktoi kaikki alueen kunnat ja keskeiset toimijat

- Kuntakierroksen aikatauluttaminen
- Hankkeen viestintäsuunnitelman luominen ja tulevista tapahtumista aktiivisesti eri yhteyksissä ja medioissa kertominen
- Plan B toimintamallin rakentaminen alkaa

Työpaketti 2

2. Plan B -toimintamalli (syksy 2023 - kevät 2026)

- Toimintamalli on koko hankkeen kivijalka, jonka varaan kaikki tekeminen rakentuu ja johon kaikki hankkeen toimenpiteet linkittyvät.
- Tarkoitus on luoda yleistettävä malli siitä, miten muuttuvassa tilanteessa voidaan kehittää uusia toimintamahdollisuuksia, keitä toimijoita mukaan tarvitaan, mitkä on verkoston eri toimijoiden roolit, miten alueelliset tarpeet ja tieto saadaan näkyväksi ja kerättyä talteen. Mallissa huomioidaan, kuinka tämän tiedon pohjalta voidaan johtaa ja luoda konkreettisia uusia työllistymisen tai opiskelun paikkoja, sekä miten yhteiskunnalliset ilmiöt ja rakenteet, kuten voimakkaasti sukupuolen mukaan segregoituneet työmarkkinat vaikuttavat väestöön epätasa-arvoisesti ja mitä sille voidaan tehdä.
- Toimintamalli kokoaa sekä tekemiset että toimijat yhteen ja tekee näkyväksi verkostomaiset tavat toimia ja vaikuttaa.

2.1 Luodaan osallistujille selkeä asiakas- ja palvelupolku.

- Kuvataan polun vaiheet asiakaslähtöisesti: ohjautuminen, lähtötilanne, toimenpiteet, jatko. Millaisille palveluille, koulutuksella, muille tukitoimille on tarvetta ja mitä polulla on oltava.

2.2. Työllistämismalli

- ▶ **Selvitys, mitä mahdollisuuksia hankkeella on palkata kokemusasiantuntijoita kuntiin (Onko tämä jo hankesuunnitteluvaiheen asia)**
- ▶ Asiantuntijoiden palkkaus, työnkuvien määrittely
- ▶ Asiantuntijoiden tekemän työn kuvaus, tiedon tallentaminen

2.3. Palvelumuotoillaan Plan B-toimintamalli

Työpaketti 3

TP 3. Plan B pilotointi (talvi 2024 – kevät 2026)

3.1. Miesten **rekrytoiminen** monimuotoiseen Plan B –hankkeeseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa

- osaaminen ja motivaatio, kohdehenkilöiden haastattelut, palvelupolulle ohjaaminen, mentorointi
- Toiminnan räätälöiminen osallistujan tarpeita vastaavaksi, esim. digitaitojen päivittäminen tämän päivän työelämän tarpeisiin
- Moodle-kurssin luominen osaamistarpeisiin ja sen toteuttaminen (1-2 kertaa vuodessa)

3.2 Matchmaking

Hanke jalkautuu kohderyhmän edustajien luokse, kuntakerrokset, kuntien omat tapahtumat ja tilaisuudet

- Matchmaking:
 - osallistujat ja oppilaitosten koulutukset ja kurssit
 - osallistujat ja työpaikat / yritykset
esim. Puupellettien arvoketju –hanke, puutarha-ala, kuljetusala, matkailu, luontomatkailu ja maakunnan virkistysalueiden hyödyntäminen, hoivapalvelut, mitä muuta?
- Tähän hankkeeseen työllistyminen

3. Yrittäjyyden ja yrittäjyysosaamisen kehittäminen. Esim. teollisuuden alihankinta, matkailu, hoivapalvelut

4. Kannustetaan korkeakouluopintojen pariin järjestämällä ns. Kampuskävelyitä, joiden aikana tutustutaan nykyaikaiseen ja moninaisiin opiskelumahdollisuuksiin. Mallia toteutettu Päijät-Hämeessä hyvin tuloksia, jossa ainakin 80 työtöntä miestä on osallistunut kampuskiertokseen, jossa on matalalla kynnyksellä päässyt tutustumaan tiloihin ja eri koulutusaloihin.

Työpaketit 4, 5 ja 6

TP 3. Plan B -kohtaamispaikka (syksy 2023 – 2026)

- Perustetaan yhteisöllinen Plan B -kohtaamispaikka miehille Lappeenrantaan. Lappeenrannan kaupungin kanssa on käyty alustavia keskusteluja kohtaamispaikan tarpeesta ja perustamisesta. Kohtaamispaikka toimii pilotoinnin alustana ja kokoaa kohderyhmän yhteen.
- Tuetaan henkisiä voimavaroja Mieli ry:n vertaistukiryhmässä / Teemalliset tapaamiset, esim. Miehen mieli –hankkeen kanssa.

TP 4. Tasa-arvo-osaamisen lisääminen (2024)

Koulutussarja tai työpajat sukupuolisensitiivisestä kohtaamisesta ja mieserityisyydestä erityisesti miestyötä tekeville asiantuntijoille. Tietoa ja toimenpiteitä sukupuolen vaikutuksista erilaisissa elämän vaiheissa ja yhteiskunnallisissa muutostilanteissa.

- Sukupuolisensitiiviset tiedon tuottaminen ja erilaisten syrjivien yhteiskunnallisten rakenteiden näkyväksi tekeminen
- Sukupuolivaikutusten arviointi kuntien palveluissa tai hyvinvointialueella laajemmin
- Ilmiökeskustelut ajankohtaisista teemoista

TP 5. Hallinto, viestintä, arviointi (2023-2026)

Alustava budjetti

LAB 1 000 000 €

LUT 350 000 €

Muut parnerit yhteensä 500 000 – 800 000 €

Yhteensä ~2 M€

Yhteystiedot

LAB ammattikorkeakoulu

Harri Sarjanoja, tki-asiantuntija

harri.sarjanoja@lab.fi

050 4346642

Tiina Järvinen, tki-asiantuntija

tiina.jarvinen@lab.fi

044 7081039

lab.fi | Sosiaalinen media: LABfinland

